

Ohjeet tentin valvojille: Kaikille tenttiin osallistujille jaetaan kaksipuoleisen kysymyspaperin lisäksi yhden sivun lisämateriaali. Muun oheismateriaalin käyttö tentin aikana on kielletty.

Ohjeet tenttiin osallistujille: Tentti koostuu neljästä (4) kuuden pisteen (6 p.) tehtävästä. Kaikkiin tehtäviin tulee vastata. Tehtävänäntöjen aihepiirit yhdistyvät tarinalla, joka erotellaan varsinaisista tenttikysymyksistä käyttämällä *kursivoitua, päätteetöntä kirjaisintyyppiä*. Myös tarina voi sisältää tehtävien kannalta oleellista tietoa. *-Onnea matkaan!*

Matti on ammatiltaan valokuvaaja-toimittaja. Yhdessä työkaverinsa Maijan kanssa he pyörittävät pientä paikallislehteä, Aamu-Sirkkua. Vaikka Aamu-Sirkku julkaistaan painettuna lehtenä, joutuvat Matti ja Maija tekemään paljon työtä tietokoneella. Varsinkin juttujen taustaselvittelyssä Googlen hakupalvelu on molemmille tuttu. Matti käyttää Internet Explorer 7 -selainta, Maija on asentanut itselleen Firefox 2:n.

1. Vastaa lyhyesti (2 p / kohta)

- Mitä ovat URL ja URI? Mikä on niiden keskeinen ero selaimen kannalta?
- Mikä on HTTP ja miten se liittyy verkkopalveluiden käyttöön selaimella?
- Mikä on HTML ja miten se liittyy WWW-sivuihin ja verkkopalveluihin?

Aamu-Sirkkua julkaistaan painettuna värikuvissa. Lehden levikki on melko pieni, mutta mainosmyynnillä saadaan toiminta voitolliseksi. Toiveissa olisi kuitenkin laajentaa lehden lukijakuntaa, varsinkin nuorempia lukijoilta voisi olla enemmänkin.

Aamu-Sirkku -lehden tekeminen on Matin ja Maijan yhteinen ponnistus, joka etenee vaihteittain jotakuinkin näin:

- Matti ja Maija kirjoittavat molemmat omalla tietokoneellaan lehtijutut tekstinkäsittelyohjelman (OpenOffice.org Writer) avulla. Matti ottaa lisäksi paljon valokuvia, joita hän pitää tekstidokumenttien tavoin tallessa kovalevyllä (hakemistossa C:\work\valokuvat\).*
- Sitä mukaan kun jutut valmistuvat, Matti lähettää jutut Maijalle sähköpostilla (Outlook Express), josta Maija kerää jutut talteen ja yhdistelee omiinsa erityisellä lehdentaittoon soveltuvalla ohjelmalla. Juttujen väliin Maija lisää myös mainokset, joita mainostajat toimittavat hänelle sähköpostilla.*
- Maija tuottaa lopuksi taitto-ohjelmalla tiedoston, joka lähetetään Matille tarkistettavaksi ja hyväksynnän jälkeen viedään CD-levyllä painotaloon.*

2. Vastaa kysymyksiin ohjeiden mukaisesti (3p / kohta)

- Laadi vapaamuotoinen kuvaus prosessista (esim. käsittekartta/kuva), jossa Aamu-Sirkkuun tuleva tieto muunnetaan Matin ja Maijan toiminnan tuloksena painetuksi lehdeksi. Prosessikuvauksesta tulee ilmetä kaikki toimijat sekä tiedonkulku eri toimijoiden välillä prosessin eri vaiheissa.*
- Laadi vapaamuotoinen kuvaus tiedosta, jota Aamu-Sirkkuun eri järjestelmiin on taltioitu. Kuvauksesta tulee käydä ilmi rakenteellinen malli, jonka perusteella tieto voidaan paikantaa yksittäisiin tiedostoihin eri tietokoneissa. Mikäli tiedon tallennuspaikasta ei ole varmuutta, voit tehdä itse perustellun arvauksen.*

*Matin ja Maijan teettämän pienen kyselyn perusteella näyttäisi siltä, että nuoret mieluummin lukisivat lehden verkkoversiota. Web-sisältöjen tekemisestä itse on molemmilla vain vähän kokemusta, mutta julkaisun tekeminen on Aamu-Sirkussa tuttua puuhaa. **KÄÄNNÄ -->***

Matti ja Maija ovat kokeilumielessä tehneet lehdestä myös sähköisesti jaettavan version PDF-

muodossa (Portable Document Format), jonka saa näppärästi suoraan tuotettua taitto-ohjelmalla sekä tarvittaessa myös yksittäisistä artikkeleista. Tällä tavoin julkaistuna lehti ei kuitenkaan saanut merkittävästi lukijoita. Syyksi tälle Maija epäilee sitä, että tässä muodossa julkaistuna sähköinen lehti on liian hankala: helpompaa olisi, jos lehden saisi auki suoraan verkkoselaimella, jota muutenkin käytetään päivittäin.

Matin mielestä selaimella avattavan lehden tekeminen on hankalaa, hän on tottunut siihen, että Maija lataa hänen sähköpostilla toimittamista kuvista ja tekstistä artikkelin. Lopputuloksena syntyy kauniisti ladottu lehti.

3. Tenttipaperin liitteenä on annettu esimerkkiartikkeli Aamu-Sirkun painetusta versiosta. **Laadi XHTML Basic -dokumentti, joka esittää selaimen ymmärtämässä muodossa sisällön tyypillisestä Aamu-Sirkun artikkelista.** Artikkelin sisältöä ei tarvitse kopioida HTML-dokumenttiin, mutta siitä tulee selvitä paikat ja tapa, jolla sisältö dokumenttiin voitaisiin liittää. Voit käyttää apunasi annettua listaa XHTML Basic dokumentin sallituista elementeistä. Dokumentin tyyppimäärittelyn osalta riittää, että merkitset paikan, johon tyyppimäärittely on sijoitettava. (6p)

The XHTML Basic document type is defined as a set of XHTML modules. All XHTML modules are defined in the "Modularization of XHTML" specification [XHTMLMOD].

XHTML Basic consists of the following XHTML modules:

Structure Module*	body, head, html, title
Text Module*	abbr, acronym, address, blockquote, br, cite, code, dfn, div, em, h1, h2, h3, h4, h5, h6, kbd, p, pre, q, samp, span, strong, var
Hypertext Module*	a
List Module*	dl, dt, dd, ol, ul, li
Basic Forms Module	form, input, label, select, option, textarea
Basic Tables Module	caption, table, td, th, tr
Image Module	img
Object Module	object, param
Metainformation Module	meta
Link Module	link
Base Module	base

Eniten Mattia ärsyttää se, että HTML-muotoinen lehti "tuntuu ja näyttää" erilaiselta kuin sen paperinen vastine. Maija on yrittänyt selittää hänelle, että painettu lehti onkin aina eri asia kuin lehden sähköinen versio – siitä ei vaan pääse mihinkään. Mattia kuitenkin viehättää ladonta-ohjelmiston käyttö lehden taitossa: ohjelmalle voi määrittää millimetrin tarkkuudella haluamansa asettelu, värien kalibrointi on hieman haastavampaa, mutta onnistuu kyllä lopulta.

4. Vastaa lyhyesti seuraaviin kysymyksiin (2 p / kohta)

- Selitä lyhyesti periaate, jolla HTML-sivu ladotaan. Vastauksesta tulee erityisesti käydä ilmi tapa, jolla HTML-dokumenttiin voidaan liittää ulkoasua/tyyliä kuvailevaa tietoa.
- Anna koodiesimerkki tai kuvaile tapa, jolla edellisessä tehtävässä esittämäsi HTML-tiedostoon voidaan liittää tai lisätä seuraavat ulkoasuun liittyvät säännöt:
 - Artikkelin otsikko: iso (20px) kirjaisinkoko, tummanvihreällä värillä (rgb(0, 64, 0))
 - Sivun asettelu: koko artikkelin maksimileveys selaimessa 800px, sijoita kuva kellumaan sivun oikeaan reunaan
- Minkä takia web-julkaisussa on hyvä käytäntö erottaa sivun sisältö ja rakenne ulkoasusta? Voit tukea perustelua lyhyin esimerkein.

Kari Närpiö: Minne linnut ovat kadonneet?

Teksti: Matti Silta

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Nunc in orci non turpis vehicula suscipit. Aliquam erat volutpat. Duis sit amet magna. Nunc bibendum, enim in congue hendrerit, lectus diam hendrerit mi, in blandit odio libero id tortor.

Aenean sagittis semper mi. Integer porttitor ante eget lacus. Quisque ultrices purus et sapien. Praesent libero arcu, faucibus non, auctor eget, hendrerit id, lectus. Donec ut magna sit amet magna rhoncus pulvinar. Mauris ut mi. Sed nec diam. Mauris varius tempor mi. Fusce non felis. Fusce quis arcu.

Luctus sit amet, cursus eget, dictum vitae, est. Ut ante mi, aliquam in, tempor malesuada, tempus vitae, lorem. In hac habitasse platea dictumst. Morbi mollis volutpat diam.

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Nunc in orci non turpis vehicula suscipit. Aliquam erat volutpat. Duis sit amet magna. Nunc bibendum, enim in congue hendrerit, lectus diam hendrerit mi, in blandit odio libero id tortor.

Aliquam in, tempor malesuada, tempus vitae, lorem. In hac habitasse platea dictumst. Morbi mollis volutpat diam.

Etiam libero erat, luctus sit amet, cursus eget, dictum vitae, est. Ut ante mi, aliquam in, tempor malesuada, tempus vitae.

KUVA: MATTI SILTA

Puissa ei ole enää lintuja.

Malesuada, tempus vitae, lorem. In hac habitasse platea dictumst. Morbi mollis volutpat diam. Etiam libero erat, luctus sit amet, cursus eget, dictum vitae, est. Ut ante mi, aliquam in, tempor malesuada, tempus vitae, lorem. In hac habitasse platea dictumst. Morbi mollis volutpat diam.

Morbi mollis volutpat diam. Etiam libero erat, luctus sit amet, cursus eget, dictum vitae, est. Ut ante mi, aliquam in, tempor malesuada, tempus vitae, lorem. In hac habitasse platea dictumst. Morbi mollis volutpat diam.

Nunc in orci non turpis vehicula suscipit. Aliquam erat volutpat. Duis sit amet magna. Nunc bibendum, enim in congue hendrerit, lectus diam hendrerit mi, in blandit odio libero id tortor.. Etiam libero erat, luctus sit amet, cursus eget, dictum vitae, est. Ut ante mi, aliquam in, tempor malesuada, tempus vitae.